

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2721/17

לפני: כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופט מ' מזוז

העותרת: הגב' שרה נתניהו

נגד

- המשיבים:
1. בית הדין הארצי לעבודה בירושלים
  2. מדינת ישראל
  3. ראש הממשלה
  4. סמנכ"ל נכסים ומבצעים במשרד ראש הממשלה
  5. מר גיא אליהו
  6. מר מני נפתלי
  7. חברת קלינור אחזקה בע"מ

עתירה למתן צו על-תנאי ובקשה למתן צו ביניים

בשם העותרת: עו"ד יוסי כהן
בשם המשיבים 4-2: עו"ד מיכל לייסר
בשם המשיבים 6-5: עו"ד נאוה פינצ'וק; עו"ד מירי גרוס-הורן; עו"ד מדמוני לנדאו; עו"ד נעמי לנדאו
בשם המשיבה 7: עו"ד שלמה בכור

פסק דין

השופט י' דנציגר:

המשיבים 5-6 הגישו תביעות נפרדות לתשלום פיצוי נגד מדינת ישראל, בטענה כי במהלך עבודתם במעון ראש-הממשלה הם סבלו מתנאי העסקה פוגעניים בשל התנהלות העותרת כלפיהם. בית הדין האזורי לעבודה קיבל את טענותיהם. העותרת, אשר לא הייתה צד פורמלי להליכים, הגישה שני ערעורים מטעמה נגד פסקי הדין, ובהם הלינה על הקביעות בעניין התנהלותה. רשם בית הדין הארצי לעבודה הורה על מחיקת הערעורים, בקבעו כי אין לעותרת זכות ערעור על פסקי הדין. החלטות הרשם

התבססו על ההלכה שנקבעה בבג"ץ 188/96 צירינסקי נ' סגן נשיא בית-משפט השלום בחדרה, פ"ד נב(3) 721 (1998) (להלן: פרשת צירינסקי), בה נקבע כי זכות ערעור נתונה למי שלא היה צד פורמלי להליך משפטי, רק כאשר נתקיים בעניינו "הליך", כלומר ניתנה החלטה משפטית שקובעת סופית את המצב המשפטי בינו לבין צד יריב בשאלה מסוימת; וכאשר ההכרעה באותו "הליך" פגעה בזכות הופלדיאנית שלו, הווי אומר שהיא שינתה את מערך הזכויות והחובות שהיו לו טרם מתן ההכרעה. הרשם המלומד קבע, כי תנאים אלו אינם מתקיימים במקרה של העותרת. ערעורים שהגישה העותרת על החלטות הרשם נדחו על-ידי בית הדין הארצי לעבודה. בית הדין הארצי קבע אף הוא, פה אחד, כי במקרה דנן לא התקיים "הליך" בעניינה של העותרת ולא ניתנה החלטה שיפוטית סופית הקובעת את המצב משפטי בינה לבין צד יריב. עוד נקבע, כי פסק הדין של בית הדין האזורי לעבודה לא שינה את מערך הזכויות והחובות של העותרת.

בעתירה דנא שבה העותרת על טענתה כי נתונה לה זכות ערעור על פסקי דינו של בית הדין האזורי לעבודה. העותרת טוענת כי פסקי הדין הללו כוללים קביעות קשות ביותר נגדה. לעמדתה, התנאים שנקבעו בפסיקה להכרה בזכות הערעור שלה, כמי שלא הייתה צד פורמלי ישיר להליך, מתקיימים. העותרת מדגישה, כי קביעות בית הדין האזורי לעבודה חשפו אותה לתביעות משפטיות, כאשר בעקבותיהן אף הוגשה עתירה לבית משפט זה, בה התבקש צו על-תנאי המורה למדינה לנקוט הליכי שיפוי נגדה ולתבוע ממנה את סכום הפיצוי שהושת על המדינה (בג"ץ 8969/16 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' פרקליט המדינה - התיק תלוי ועומד לפני בית משפט זה). פרקליטות המדינה, המייצגת את המשיבים 2-4, מצטרפת לעמדת העותרת, כשאף היא סבורה כי נתונה לה זכות ערעור בנסיבות המקרה. המשיבה 7, חברת קלינור אחזקה בע"מ, שהייתה צד להליך אותו נקט המשיב 5 בבית הדין האזורי לעבודה, ביקשה להותיר את ההכרעה בעתירה לשיקול דעתנו. המשיבים 5-6 מתנגדים לעתירה. לשיטתם יש לדחות את העתירה על הסף, מאחר שהיא אינה עומדת באמות המידה שנקבעו בפסיקה להתערבות שיפוטית מצד בית משפט זה בהחלטות ופסקי הדין של בית הדין הארצי לעבודה. לחילופין, הם טוענים, יש לדחות את העתירה לגופה, מאחר שפסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה הוא נכון וצודק.

לאחר שבחנו את כלל טענות הצדדים, באנו לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות על הסף. הכלל הוא שבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק אינו יושב כערכאת ערעור על פסקי הדין של בית הדין הארצי לעבודה. בית הדין הארצי הוא בעל המומחיות בתחום דיני העבודה, ולכן התערבות שיפוטית בהכרעותיו שמורה

למקרים חריגים בלבד, בהם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים: נתגלתה בהכרעתו טעות משפטית מהותית, ונסיבות העניין מחייבות התערבות שיפוטית משיקולי צדק. תנאים אלו הם תנאים מצטברים, והם מפורשים בצמצום ובדווקנות. לא כל טעות של בית הדין הארצי לעבודה תוביל לפתיחת שערו של בית משפט זה, ובעניין זה נודע משקל רב גם לחשיבות הסוגיה שעל הפרק ולהשלכות הרוחב שיש לה על עובדים וזכויותיהם (לתנאים, ראו: בג"ץ 525/84 חטיב נ' בית הדין לעבודה, פ"ד מ(1) 673 (1986); בג"ץ 3497/17 רינג נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים, פסקה 7 (4.7.2017); בג"ץ 2179/16 ברימה נ' בית הדין הארצי לעבודה, פסקה 8 (8.2.2017); בג"ץ 5978/16 רחמים נ' בית הדין הארצי לעבודה בירושלים, פסקה 5 (9.8.2016); בג"ץ 4091/16 אוטמזגין נ' בית הדין הארצי לעבודה, פסקה 7 (27.6.2016); דפנה ברק-ארז משפט מינהלי כרך ד 84-89 (2017)).

איננו סבורים כי המקרה הנדון עומד באמת המידה להתערבות שיפוטית בפסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה. כללם של דברים, דעתנו היא שפסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה אינו מגלה פגם משפטי. מקובלת עלינו המסקנה שלפיה בנסיבות המקרה לא התקיים "הליך" ולא ניתנה החלטה שיפוטית סופית אשר קובעת מצב משפטי חדש בין העותרת לבין צד יריב כלשהו. כן מקובלת עלינו הקביעה, כי פסק הדין של בית הדין האזורי לעבודה לא שינה את מערך הזכויות והחובות של העותרת. גם העובדה כי הוגשה עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק נגד המדינה, אינה גוזרת מסקנה שלפיה פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה יצר חובה משפטית סופית מצד העותרת כלפי המדינה או צד אחר כלשהו, שבעטיה התגבשה והשתכללה לעותרת זכות ערעור על פסק הדין. הדברים נכונים בפרט בשים לב לכך שהעתירה שהוגשה טרם התבררה.

נעיר, כי איננו מקבלים את הטענות שהעלו העותרת והמדינה לפיהן המסגרת הנורמטיבית לבחינת תיק זה לא צריכה הייתה להתבסס על ההלכה שנקבעה בפרשת צירינסקי, אלא עניינה בהוראות דין אחרות, המסדירות את הפרוצדורות לצירוף צד להליכי ערעור, בראשן תקנה 18(א) לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991. ודוק, תקנה 18(א) הנ"ל קובעת כי: "בכל שלב משלבי הדיון רשאי בית הדין או הרשם... לצוות על... הוספת שמו של אדם שהיה צריך לצרפו כתובע או כנתבע או שנוכחותו בבית הדין דרושה כדי לאפשר לבית הדין לפסוק ולהכריע ביעילות ובשלמות בכל השאלות הכרוכות בתובענה". תקנה זו מקנה לבית הדין לעבודה סמכות שברשות לצרף בעלי דין לדיון, ואין היא מקנה לבעל הדין זכות לדרוש להצטרף להליך. בנוסף, איננו סבורים כי יש לראות בתקנה זו משום מסגרת נורמטיבית נפרדת, באופן שמבטל

את הצורך לעמוד בתנאים שנקבעו בפסיקה לשם הכרה בזכות ערעור ביחס למי שלא היה צד להליך. לצד זאת ייאמר, כי בענייננו לא היה מקום להפעלת הסמכות מכוח תקנה זו גם לנוכח קביעותיו העובדתיות של בית הדין הארצי לעבודה, לפיהן העותרת יכולה להצטרף להליך שהתקיים לפני בית הדין האזורי לעבודה, אך היא בחרה מסיבותיה שלא לעשות כן. לבסוף, איננו סבורים כי יש ממש גם בניסיון של העותרת לערוך השוואה בין המקרה דנן למקרים אחרים שנדונו על-ידי בית הדין הארצי לעבודה (בהם: ע"ע 311/09 קרקו נ' אלול (16.9.2010)), כשבעניין זה אנו סומכים ידינו על קביעות בית הדין הארצי לעבודה כפי שהן.

טרם נעילה נעיר, כי במישור המשפטי, אין לפנינו סכסוך אשר מעורר שאלות משפטיות מהותיות או שעשויות להיות לו השלכות רוחב על עובדים וזכויותיהם. בסופו של יום, המקרה דנן עוסק ביישום פרטני של הלכות מוכרות וידועות, שעניינן במעמד בעלי דין וגורמים שלישיים בהליכי ערעור. נושא משפטי זה אינו חדש עמנו, והוא נדון בפסיקה ובספרות המקצועית פעמים רבות. גם מסיבה זו, איננו סבורים שישנה הצדקה לערוך דיון מיוחד ונוסף בסכסוך הנוכחי לפני בית המשפט הגבוה לצדק (לסקירה מקיפה על מעמדו של מי שלא היה צד להליך בערכאה הדיונית לעניין הזכות לערער, ראו: חמי בן-נון וטל חבקין הערעור האזורי 451 (מהדורה שלישית, 2012)).

נוכח האמור לעיל, העתירה נדחית על הסף.

ממילא נדחית גם הבקשה למתן צו הביניים.

העותרת תישא בהוצאות לטובת המשיבים 5-6 בסך 2,500 ש"ח לכל אחד.

ניתן היום, י"ז בתמוז התשע"ז (11.7.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט